

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 62. ANULU XIII.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
nici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 8/20 Augustu. 1865.

Anunciu.

Cursulu de nvetiamentu in institutulu archidieceanu gr. orientalu pedagogico-teologicu din Sabiiu se va ncepe cu 1 Septembre cal. vechiu.

Sabiiu in 6/18 Augustu 1865

Directoratulu Institutulu archidieceanu.

Cestiunea nationalitatiloru dincóce de Lait'a si in regatulu Ungari'a.

Sub titulu acest'a aduce „Die Zukunft”—diariu pentru aperarea interesseloru slave—unu articulu insemnatu, care ca unu tablou, desemnatu din punctu de vedere slavicu, alu impregiuráriloru din Ungari'a, si ca unulu ce vorbesce si 'n interessulu fratiloru nostri románi din Ungari'a si Banatu, lu credem destulu de ponderosu, pentru de a lu reproduce in tota estinderea lui.

„Oficiulu si fiacare oficialu are a conversa cu poporulu in limb'a acestui'a,” asiá suna unu imperativu categoricu in celu mai nou cerculariu alu lui Belcredi.

Acést'a firesce deocamdata e numai unu cuventu, dar unu cuventu gravu; cáci pecandu instructiunea de órecandu a ministrulu administrativu Lasser cátra oficie in cercuri cu nationalitate amestecata, ba si curatu slavica recomandá intrebuintiarea idiomulu slavicu numai „dupa admissibilitate si possibilitate”, si prin acést'a dete oficieloru unu privilegiu intrebuintiatu prea desu de a face incesiunea limbiloru politica de oportunitate, Conte Belcredi accentá datorinti'a principiala neconditiunata a fiacáruí oficiu si oficialu, de a conversa cu poporulu in limb'a acestui'a.

Déca ministrulu de statu va seriusu, cá sa aduca acést'a lege pretolindenea la valóre de viétia, apoi acestu emisu singuru va face o spartura bunicica in acea egemonia artificiosá a germanismuluí, alu cárei factoru a fostu sistemulu lui Schmerling in oficiu, biserica si scóla.

Dar e unu faptu cunoscutu in de obste, ca chiaru si sub Schmerling limbei slave dincóce de Lait'a i-a remasu câmpu mai liberu intr'atát'a, incátu nici o lege nu eschise intrebuintiarea ei in senatulu imperialu, in diete, in comunitatisi in reprezentantie le comitatense, asiá incátu in adeveru dela unii membri ai senatulu imperialu audiramu cuventári slave, si incátu in tóte tierile cu populatiune mestecata limbile poporulu avura prin dieta cu drepturi barem pe aprópe paritetice, precum sta in voia si comunelor si reprezentantiloru comitatense, a decide ele in sesi limb'a lor oficiala interna, si fiacui e iertatu a se folosi la pertractáre loru de limb'a sea materna.

Tocmai contrariulu dela tóte acestea domnesce si astadi inca in Ungari'a.

Limb'a magiara este limb'a oficiala si oficiósá a toturor autoritatiloru politice si judecatoresci din regatu.

Idiomulu magiaru este singur'a limba de pertractare a dietei, si nimenea nu póte fi alesu intr'ens'a, care nu scie idiomulu magiaru.

Limb'a desbaterei in congregatiunile generale si in comitatele comitatense ale toturor comitetelor este numai cea magiara.

Articuli de lege ai dietei se conceptéza si sanctionéza numai in limb'a magiara.

In tóte emisele dela Cancelari'a aulica trebuie sa se intrebuintieze idiomulu magiaru.

Locotinti'a in tóte pertractáre si protocólele sele, precum si in tóte intimatele cátra tóte dicasteriele tierci are a se servi de limb'a magiara.

Limb'a Curiei regesci, precum si a toturor

judecatoriloru, in privinti'a toturor proceseloru pornite in launtrulu regatulu, este cea magiara.

Nu vomu vorbi pentru astadi mai departe despre egemonia idiomulu magiaru in scóla si biserica: faptele aduse inainte aici atestéza, ca idiomulu acest'a in oficiu domnesce mai preste totu, si in corporatiunile cele mari politice domnesce cu deseversire si eschisivu.

Elu domnesce in puterea legiloru esite dela 1970—1848, a cároru realizare neconditiunata duse la catastrofa cea tragica din 1848. Cá unoru legi valide in forma, fia-care ungureanu le este datoriu cu ascultare; insa din punctulu de vedere alu dreptulu constitutionalu ungurescu, aceste legi colidéza in modu flagrantu cu fiinti'a si spiritulu acelor'a, si din punctu de vedere alu dreptátii, alu simtiului de sine nationalu si alu instinctulu sustinerei proprii, alu culturei si alu prosperárei materiale a popóreloru, acele legi cuprindu lucruri tocmai cu nepotintia.

Ele suntu incarnatiunea principiulu: cain Ungari'a esista numai un'a nationalitate politica si domnitóre: cea magiara. Principiulu acest'a inse este nepotintia insasi. Elu trebuie sa cada si va scadá, precum si legile, ineari se incorporeza.

Tóte popórele nemagiare ale regatulu recunoscú cá un'a din cele mai sante probleme nationale ale loru, a-si intruni puterile in modu legitimu inainte de tóte intr'acolo, cá legile acestea inca la cea mai de aprópe dieta sa se modifice radicalmente in spiritulu dreptátii.

Fia cá noulu ministru de statu, lia cá Slavii si Románii dincóce de Lait'a sa se apuce cu energia de perfecta realizare a marelui principiu alu indreptátrei egale; acestu principiu va face apoi dincóce de Lait'a espeditiunea sea de cucerire in regatulu Ungariiei, si atotpoternicia acestei religii a dreptulu, reinviate in Austri'a, dupa ce se voru lipi de dens'a si popórele nemagiare din Ungari'a tóte, va frange puterea nedreptátii si dincolo de Lait'a.

Sabiiu in 6/18 Augustu. Astadi, cá la diu'a natala a Maiestatei Selegloriosului nostru Imperatu si Domnitoriu Franciscu Iosifu I. s'au facutu in bisericile toturor confesiuniloru rogaciuni si cereri pentru scump'a viétia si sanatatea parintelui tierci. In biserica gr. or. din cetate s'au seversitu sant'a liturgie diminéti'a la 8 óre prin Escellentia Sea P. Metropolitu Baronu de Siagun'a, asistandu patru Preoti si Diaconulu archiepiscopescu. Miss'a solenna s'au seversitu in biserica romano-catolica la 10 óre, dupa care apoi au urmatu o parada militara.— La 3 óre a fostu diné stralucita la Esc. Sea Gubernatorulu, Conte de Creneville, ear sér'a reveila cu musica militara.

In caus'a Episcopiei gr. cat. din Gherla
se telegrafesce „Concordiei” din Oradea mare cu datulu 16 Augustu, ca scree despre denumirea de Episcopu a Dnului canonicu Vancea de acolo s'au adeveritu, ca canonicii si clerulu au salutatu in 4/16 Augustu pre noulu Episcopu si ca acest'a in urm'a demandarei mai inalte va plecá cátu mai curendu spre Vienn'a.

Adunarea dela Abrudu.

Este unu semnu caracteristicu alu iritatiei si turburelei, ce domnesce in dilele acestea asup'a afaceriloru publice din patri'a nóstra, candu aflámu, ca adunarea generala a Asociatiunei transilvane, carea in anulu acest'a se va tine la Abrudu in 15/27 Augustu si dilele urmatóre, trece prin mai multe diuare de adunare nationala, cu scopuri politice. Noi credem cu tóta seriozitate, ca acést'a confundare de notiuni (Begriffsverwirrung) vine a se atribui cu preferinti'a in-

spiratiunilor și corespundintelor magiare, cari, precum se vede, după vechi'a maniera nu încetăza nici astăzi a vedea și cel puțin a se face a vedea în cele mai simple și mai nevinovate miscări ale Românului tendințe și scopuri întinse. Ne mirăm, cum o adunare curată literară, de cari națiunile sorori au atâtea și atâtea, se poate caracteriza de adunare națională, congresu național; când tocmai misiunea diarielor publice este, a delatura negurile, cu cari faimele sburătoare prin popor adese-ori acoperă fati'a cea adevărată a lucrurilor și le arată acestea în forme cu totul desfigurate. Suntem în dreptul a spera, ca foile patriotice transilvane, în locul de a se face inșiși factori ale unei prea stricătorești iritațiuni, — voru chiarifica starea lucrului și voru spune cetitorilor sei, ca adunarea Românilor la Abrud, este o adunare cu totul pacifică, ca orice amestec al politice este eschis, ca Românii voru să se vorbească acolo numai și numai despre înaintarea literaturii și culturii poporului lor; iar împregiurarea, ca adunarea de la Abrud va fi poată (Dee Domnedlen că sa fie!) mai numeroasă, de câtă cea din anul trecut de la Hatiegu și cea de acum 2 ani de la Blasiu, li o voru explica în modulu cel mai simplu prin două cauze: un'a, ca asta dată vinu a se pertracta obiecte momentose, precum d. e. cercarea unei unificări ortografice între toți Românii din provinciile austriace, iar a două prin romanticitatea locurilor de la Abrud inșiși, care mulți Români dorescu a le vedea cu această ocaziune. —

Atât'a e sigur, ca Românii nu voru bagă în seama scorniturile, ce se facu cu tendințe reutătoare asupra adunării lor, ci în puterea dreptului, ce li-lu da legea și legalitatea, se voru aduna câtă voru poată de numeroși la Abrud, avendu incredința din partea fratilor de acolo, ca s'a facutu și se va face câtă s'au potutu și câtă va fi cu putința pentru o primire multămitore a oșpetilor lor din toate părțile romanime!

Sabiiu 7/19 Augustu. Se dice, ca comisiunea aulică, ce eră să aplaneze certele de hotar între mai multe comune ale districtului Bistriței și Naseudului, s'a desființiat fără rezultat.

Din Brașov ne vine trist'a novela, ca profesorulu gimnazialu Dr. Georgiu Petreanu a reposatu în 3/15 Augustu. Mai pe largu în nr. venitoru.

Cetatea de Balta, 15 Augustu. Onorata Redacțiune! Latindu-se diferite vesti defaimătoare asupra unor ablegati ardeleni la senatul imperialu în Vienn'a, după ce m'am reîntorsu în patria, amu întielesu, ca și asupra persoanei mele s'au intinsu astfel de faime, — și anume: ca eu asi fi avutu în Vienn'a o certa cu unu pazitoru într'o gradina publică, eara după alta versiune — cu unu kelneru într'o ospetărie, — după o a treia faima: cu unu rivalu în prateru etc. — și cumca eu asi fi palmuitu pre cine-va, sau asi fi fostu eu insumi insultatu de către unulu din acești'a, — atribuindu-se totdeauna acestor afere diverse motive și anse.

De-si din modulu și versiunile, cu care s'au latitu susatinsele faime, se poată vedea indată, ca ele sunt calumnie tendințose: totusi, fiindca eu amu fostu, sunt și voi remană totdeauna jalosu pentru pastrarea reputațiunei mele, me vedu constrinsu de a da următoarea

Dechiaratiune.

Cumca eu nici în Vienn'a, nici într'altu locu, n'amu avutu nici o certa, cu nici unu pazitoru de gradina, cu nici unu kelner, cu nici unu rivalu sau cu altcine-va, — cu atât'a mai puțin mi s'a intemplat, sa fiu palmuitu eu pre cine-va, sau sa fiu fostu eu insumi maltratu de cine-va; — Cumca nici cauza câtă de mică, nici ansa câtă de departe n'amu datu, din care sa se fia potutu macaru deduce astfel de faime; —

Cumca asiadara toate acele vesti latite asupra mea sunt neadeverate, sunt numai scornituri, sunt calumnie.

De aceea amu și curagiulu de a declara pe fatia de omeni la si si infami pre totii acești'a, cari au scornitu, și mai scornescu asupra mea astfel de minciuni.

Onorat'a Redacțiune a „T. R.” și toate jurnalele patriotice sunt rogate a da publicității această mea dechiaratiune. Cetatea de Balta în 15 Augustu 1865.

Ioann Cav. de Puscaru.

Chizeteu în Iuliu 1865. Nu pot a nu comunica cititorilor DVostre o împregiurare din comunitatea Chizeteu, căci sum convinsu, ca unu faptu că acest'a merita a se face cunoscutu on. cetitori ai pretiuitului nostru jurnal „Tel. Rom.” —

Unu rezultat eclatant al încordărilor îndelungate ale Preotului gr. or. al acestei comunități, P. Trifon Siepetianu (spe-răm ca modesti'a DSele nu o vom vatema, deca i întrebun-tiăm zelulu pastorescu de cinosura, carele după putința, spre salutea poporului nostru, cu totă tari'a amu dori a se imita)

este cantarea, chorulu bisericescu, arangiatu de Dsa că preot într'unu restempu de 24 ani, fiindu în timpii din urma usioratu în această problema de invetiatoru Nicodim Cadariu. —

Music'a e limbagiulu animei. Pe câtă de dulce ne încanta sunetele instrumentale, aventandu-ne toate simțimintele într'unu paradisu farmecatoru, pe atât'a înca și mai puternicu resuna în inim'a noastră acordulu muziceii vocale; — căci cuventulu este adevărat'a și credincioasă expresiune a inimiei omenesci. — În cantare sonoră laudăm pre Domnedieu, în cantare admirăm natur'a, în cantare ne contopim în amor și bucuria, ne valetăm și ne cutremurăm, ne adancim în desperatiune și iarasi ne sculurăm dintr'ens'a. Nu esista fiintia omenescă, cărei'a sa nu-i convina acestu limbagi alu inimiei; și unde avem canare, acolo avem totdeauna o dovada chiara de propășire în cultura, vedem spiritulu celui ce cântă limpede și ageru, simțimintele lui nobile și veritatea lui puternică. — Dece nu m'asiu teme, ca voi trece marginile modestiei, atunci asi cuteză a afirma, ca pe baza cunoscintelor mele despre tinuturile locuite de Români, unu astfel de chor pompos, compus în cuartetu de 70-80 joni plugari, înca nu amu aflatu. — A ascultă sânt'a Liturgia în biseric'a acestei comunități la serbatori mai momentose, cându micu cu mare grabesce la biserică, și cându chorulu este completu, e unu actu, care fia-care ascultatoru dori reprezentatu de esecutorii plugari în biserici catedrale, indesuite cu întieleginti'a română. — Dar nu numai că creatoru alu unui sublimu cor de cântări bisericesci, ci și cuventatoru bisericescu distinsu, onorabilulu Preot T. Siepetianu și-a castigatu merite mai multu decât locale și temporale, și cuventările Onor. Domniei Sele aru fi demne a se publica într'o brosiura tipărită. La totă ntemplarea comun'a Chizeteu se afla pe cea mai frumoasă cale a progresului, și eu nu pot încheia nepretensiv'a mea corespundintă mai bine, decât urandu multor comune din frumosulu și binecuvatatulu nostru Banatu câte unu pastoru sufletescu că P. Siepetianu. N. C.

Varietăți și noutăți de di.

Deschiderea dietei croate se dice ca s'au amanatu pe 8/20 Octobru. —

„Originea familiei Wladu nobile de Selisce, scris de Aloysiu Wladu de Selisce, fostulu deputatu din cerculu alegatoriu alu Diorientulu mare din comitatulu Carasiu, la dietele Ungariei în anii 1848/49 și 1861,” e titulu unei brosiure de 33 de pagini, și o tabela genealogica, cuprinde documintele, ce se referescu la nobilitatea numitei familii. Invelitorea brosiurei poarta insciintierea următoare a autorelui: „Biografi'a (memorialulu) și cuventările mele dictati voru est mai tardiu către finea lunei lui Augustu a. c. în fasciura deosebită. — Asemenea și program'a mea politico-națională, în care voi discute întrebatiunile vitale, iaresi deosebitu, la capetulu lunei lui Iuliu a. c.” „Conc.”

(Stramutarea Guvernului r. la Clusiu.) Se vorbesce că unu ce sigur, ca acea parte a în. Guvernu r. transilvanu, ce se afla în Sabiiu, cu Septembrie se va restramută la Clusiu, și ca pentru Esc. Sea Guvernatorulu se și caută cuartiru acolo. Câtă voru mai dură aceste stramutări și restramutări, Domnedieu scie; dorere ca ele se facu totu pe contulu sermanului poporului din țiera! —

Numerulu 8 alu „Foiiei Societății pentru literatură și cultură română în Bucovina” — edata în 1 Augustu — cuprinde următoarele: În caus'a unificării ortografiilor române, de Ion alu lui G. Sbiere. — Legislatiunea în privința școlilor populare din Bucovina, de Art. Ieremieviciu. Poesii. — Bibliografi'a: Computulu în școl'a populară. Manualu pentru invetiatori de I. Popescu. Sabiiu 1865, recensatu de Ioann Droglu. — Anunciu cunoscutu alu dlui Georgiu cav. de Costinu pentru înființarea unei societăți archeologice. — Recensinte manualulu d. Prof. Popescu afla partea I. a Computului etc. într' toate corespunditoare cerințelor școlare, la partea a două face unele observări, dar preste totu opulu la afla foarte bine lucratu și-lu recomanda tuturor invetiatorilor. Eata cuvintele din urma ale recenziunei:

„Între toate cărțile de computu, care au esitu până acum la lumina în limb'a română parte la noi, parte în Ardelu și principate, de nici un'a nu se poată dice, ca aru cuprinde amende două mominte, adeca computulu în gandu și cu cifre, astfelu melodicesce tratate precum ast'a; ea este totodată într'unu stilu usioru compusă. Deci nu me indoiescu, ca acei invetiatori, cari dorescu a propune computulu în limb'a română, nu voru întârzi a-si procura manualulu acest'a; eu credu, ca fia-care invetiatoru, carele se interesă de propășirea tinerimii române în cultura, nu va negrigi a se servi de opulu acest'a, carele prelucrându-lu i arata calea cea mai sigură și scurtă, a înriuri asupra spiritului elevilor, a-i introduce în elementele computului în gandu și cu cifre, fără care aru remană ei porurea negibaci a ispravi în vîrstnitie socotelele cele mai ordinare ale vietiei practice cu întielesu, usiurintia și siguritate.” —

(Actu de pietate.) Reposatulu economu din Blasiu Vasiliu Strav'a prin unu codicilu alu seu a lasatu bisericiei gr. or. de acolo unu locu de aratură de 2 galete și jumătate, care s'a și transpusă în proprietatea numitei biserici. —

(Vin nou.) În unele părți ale Franciei se bea déjà vinu nou. Se dice, ca de 50 ani nu se tine minte sa se fia coptu strugurii asi de timpuriu, că n' anul acest'a. —

Principatele române unite.

„Herm. Z'g.“ etc. aduce unu telegramu dto Vienn'a 4/16 Augustu, dupa care in Bucuresci in 3/15 Augustu aru fi fostu o revolta serioasă, ca aru fi trebuitu sa pasiésca la mijlocu trupele, ca cas'a municipalității (cas'a svatului) s'aru fi depradatu, ca de ambe părțile aru fi fostu morti și raniti, și ca dupa lupta de două ore ordinea s'aru fi restabilitu. Faim'a este prea neprevădută și prea alarmătoare, decâtu sa i dăm crediamentu, celu mai deaprobe venitoriu trebuie sa ne aduca desluciri multiamitoare, și atunci apoi nu vomu, lipsi a comunica totu ce privesce acestu obiectu. Asceptăm cu incordare foile de dincolo, că sa ne convingemu despre adevărata stare a lucrului, căci audim și pe cale privata despre o „rescolă in Bucuresci“. Pote nu vomu gresi, deca vomu presupune și despre acesta miscare, ce sta in legatura cu caus'a tabacului. — (A se vedé mai josu la: Mai nou.)

Dupacum spunediariulu „Mercuriu“, intr'un'a din septemănilor din urma s'au vendutu in portulu Galati mai bine de 10.000 chile grân de diverse calități cu pretiulu de 122, 140, 148, 150 și 157 lei chila, asemenea s'au vendutu 6000 chile papusioiu (cucurozu) cu pretiulu de 100, 119 și 124 lei chila. Dupa aceste date, septemăna acest'a aru fi fostu de totu favoritoare comerciului din acelu portu, și comunicările diuăriulu „Mercuriu“ devinu și mai imbucurătoare prin datele analoge din porturile Giurgiu, Reni, Ismailu și Brail'a. Acestu diuariu numesce comerciulu sufletulu Romaniei; noi inca suntemu de acesta parere, numai amu adauge, ca unu comerciadeveratu mare și importantu are de basa, de condițiune, sine qua non, o agricultura ratiunala și o industria barbata. — Eata reportulu respectivu alu diuăriulu „Mercuriu.“

Multumita Provedintiei, care totdeun'a ingrijesce a imbunatatii sörtea popórelor și ale indulci traiulu, incai in parte, candu acele popóre suferu de alte neajunse naturali, seu se vedu amenintiate a indura alte nenorociri, pe cari totu prevedinti'a le tramite, pote spre espirarea faptelor lor; astadata suntemu in dreptu mai multu decâtu ori candu a spune ectoriloru nostri, ca septemăna din urma a fostu un'a din cele mai avantajoase comerciului din diversele porturi ale Romaniei, unde cu totu dreptulu potemu afirmá ca acolo zace totu sufletulu și viitoriulu tierei noastre, dupa cum tota potea și prosperarea Americi, Angliei, Franciei, Belgiei etc. in porturile și polițiile loru comerciale și industriale, precum: New-York, Québec, Lim'a, Boston, Havan'a, Rio-Janeiro, Buenos Ayres, Liverpool, Manchester, Londr'a, Glasgow, Edinburg, Dublin, Marsilia, Parisu, Tulon, Mines-Havre, St.-tienne, Nantes, Cherburg, Dunkerque, Roue, Dijon, Bordo, Lion, Baion'a, Cale, Envres, Liege, Bruxell'a, Verviers, Namur, Luxemburg, Gand, Mons, etc., căci e constatatu de multu faptele dilnice ne probéza pâna la evidentia, ca comerciulu industri'a unei natiuni suntu primii stimulatori ai natiuniloru și cei mai puternici aginti de prosperarea și puterea lor.

Si in numerulu acest'a suntemu in starea placuta, a apanciá esirea unui diuariu nou, „Tipografulu român“, care salutăm cu caldura cu atât mai mare, căci vedemu in sensulu o scriere de specialitate foarte distinsa și insemnatore. Scopulu lui este, a face sa ajunga la cunoscinti'a tipografiloru români toate perfectiunările, ce s'au facutu și se facu in art'a tipografica la toate popórele culte. Fia, că prin caldura im-patiisare sa ajunga la tint'a nobila, ce si-a propusu! —

Secolulu alu XIX-lea, dice introducerea acestei scrieri, facutu progrese uriasie in dezvoltarea artelor și industrii. Acest'a s'a constatatu prin raporturile juriloru esportuniloru celor mai noué.

Tipografi'a n'a ramas mai josu. Dupa o lunga lăngela și stagnatiune ne intielésa, ea simti ca are trebuintia de perfectiune, la care, avemu deplina convictiune ca va ajunge, decandu dupa aventulu ce si-a luat de câtu-va tempu. prin inventiunile cele mai ingenioase, ce se facu.

Omeni cu capacități cunoscute, renumiti in Europ'a lumina, cari au intielésu spiritulu scopulu, consacra și tempu și ere pentru perfectiunarea acestei arte, prin inventiuni de-ali de surprindătoare, alu căror'a mecanismu tinde a usura inc'a corporala și a asigurá tipografiei unu viitoru ilustru.

Tote aceste laudabile silintie, noué Românilor ne remanecunoscutu, și nu potemu a ne folosi de luminile lor, lipsi'a de mijloce comunicative.

Dupa indemnulu mai multor din cei mai inteliginti, noi vomu incercá a inlatur'a acestu obstacolu alu dezvoltării lucrătoru, prin infintiarea fôiei „Tipografulu Romanu.“

Numele ei justifica in destulu scopulu. Si deca cutesc a-i lua directiunea, nu o facemu spre a ne aretá talende a scrie, pe care nu le posedăm, s'au cu ambițiunea de a deveni de autori seu Ddieu mai scie ce; acest'a pretensiune ne cu desevarsire. Intentiunea noastră este curata și plina: de a face adeca sa ajunga la cunoscinti'a fia-cărui

lucratoru totu ce vomu gasi ca pote fi de folosu spre instruirea juniloru ce si-aualesu decariera art'a tipografiei, servindune din Europ'a.

Acest'a fiindu scopulu, ne vomu sili, pe câtu marginitele nostre cunoscintie o permitu, a face pe junii nostri lucratori sa parasésca calea invecitata a rutinei și sa incépa a investimentá lucrarea lor cu hainele de serbatore, dupa esemplulu confratiloru nostri din Europ'a. Vomu fi fericiti, de vomu pote sa ajungemu la tint'a nostra. Rogăm in sa cu deadinsulu pe toti onorabili nostri colegi, a ne impartasi rezultatele esperintielor faente de densii in perfectiunarea lucrării, spre a le publica, in interesulu ameliorării, ce aru pote a se introduce in esecutarea lucrărilor tipografice.

S. Walter. P. Ispirescu

Prospectu politicu.

Ap'a, ce curge astadi pe mór'a politice esteriore europene, este nu numai putina, ci și turbure; căci numai in acesta turburela imbetătoare, se potu nasce, dupa parerea nostra, idei, seu mai bine dicendu absurdități ca acelea, ca ducele de Augustenburg va sa fia asediatu pe tronulu principatoru române etc. etc., — o fama surda, ce cerculă in di-lele acestea prin diuare și carea noi o reproducemu numai ca o curiositate, capace in sa a documentá dis'a nostra de la neputu.

Referintiele intre guvernele austriacu și prussescu, cari in ceste din urma devenisera foarte esacerbate, se pare ca suntu pe cale a se applaná de nou. Că unu produptu alu acestei incercări se pote privi intalnirea, ce o va avé regele Prussiei cu imperatulu Austriei, precum se dice, cam intre 5 și 7 (17 și 19) Augustu la Salzburg.

Despre intalnirea, ce au avut'o in Salzburg d. de Bismarck, ministrulu prussescu cu d. de Pfordten, ministrulu bavaresu, se scrie „Presse“-i de Vienn'a, ca scopulu acelei'a a fostu a se assecurá Prussia de positiune neutrala a statelor mijlocie germane, și cu deosebire a Bavariei, pentru casulu acei'a, candu aru irumpe o ciocnire intre Austria și Prussia. Dlu de Bismarck sa fia disu in sanguinitatea sea, ca lupt'a — „duelul“ — intre Austria și Prussia este mai neincungiurabila, ca Austria nu e gat'a și nici ca are mijloce de a se gati, și ca astfel Prussia, dupa o singura bataia mare, are sperantia ca va trantí pre Austria si-i va dictá condițiunile păcei; numai statele mijlocii sa pazésca neutralitatea. Dlu de Pfordten sa fia datu respunsuri totu digressive, de ore ce n'aru fi pregatitu a responde in numele guvernulu seu, și dupa-ce Bismarck aru fi cerutu și numai parerea lui personala, Pfordten sa n'o fia datu nici acest'a, ci sa fia promis, ca se va declará in numele regimulu bavaresu, candu Bismarck in caletori'a sea spre Baden.—Baden va trece prin Monachu.

Regimulu francesu, celu puțin la parere, se ocupa de asta data foarte puțin cu politica. Imperatulu nu va participá, se dice, la manoperele cele mari, ce se pregatescu și acum, că n' totu anii, in portulu dela Cherbourg; dincontra in sa va petrece mai multe dile in castrele dela Chalons.

La serbatorea cea mare nationala, din'a imperatulu 3/15 Augustu, se adunasera in Parisu preste 300.000 óspeti. —

Unu cerculariu alu ministrulu de interne aduce la cunoscintia publica, ca modulu celu mai bunu și mai placutu imperatulu, de a serbá diu'a lui, voru fi — facerile de bine către seraci.

Imperatés'a Eugeni'a sosi in 3/15 Augustu sér'a in castrele dela Chalons.

Principele Cus'a a trecut de curendu prin Parisu, dar n'a zebovitu acolo, dupa unu telegramu alu „Presse“-i de Vienn'a, că sa nu fia prezentatu la curte din partea ambasadorulu turcescu cá sudita (? Red.) turcescu. —

Russia, deca potemu dá crediamentu sciriloru din diuare, n'a parasitu planulu de a „reorganisé“ Polonia dupa calapodulu russescu. Regatulu Poloniei aru fi a se impartí in 11 guvernamente și 80 districte. Pentru-că la recrutare sa nu se faca turburări, se voru immultí garnisónele de pe la fruntariile de mediadi și de apusu.

In Spania, in urm'a legi ceii noué electorale, s'au immultitu numerulu alegatoriloru cu 70.000. — Tatalu regelui a moritu.

Intre Roma și Florentia se reincepu negociatiunile, Spania se'mbia a fi mijlocitorea. Dar de ore ce Spania prin recunoscerea regatulu italianu a perdutu increderea curiei romane, pentru aceea e mai probabilu, ca mijlocirea acest'a nu va avé rezultatulu doritu, decâtu ca-lu va avé. —

Regelu Victoru Emanuilu au priimitu dimissiunea Ministrulu de justitia Vacca și au denumitu in loculu acestui pre Cav. Cortese.

Dupa unele sciri din Americ'a, de altmintea inca negarantate, Jefferson Davis aru fi moritu.

Mai nou.

D'abia in or'a a unspredeceea ne sosesce multu dorit'a „Trompet'a Carpatiloru“, carea aduce asupr'a turburârilor din Bucuresci urmatorele:

Nisce evenimente s'au petrecutu alaltaieri la 3/15 Augustu pe piala Otelului Municipalitatii. Tote documentele casei municipale au fostu sfasiate, si parte din maghernitiile noue au fostu distruse. Ne cunoscundu inca: nici scopulu, nici elementele, cari au concursu la aceste turburâri, ne marginimu, pentru asta data, a publica proclamatiunile Guvernului, rezervându-ne a reveni asupr'a acestei cestiuni indata ce ne vomu lamuri.

Bucuresci 4/16 Augustu 1865.

In altu ordinu de dicâtra tota armat'a.

Consiliulu de ministri, insarcinatu cu cârm'a trebiloru, prin inaltulu decretu din 6/18 Iuliu a. c., se simte fericitu a aduce bravei armate multiamirile sele, pentru demn'a si energie'a portare ce a avutu la ocasiunea nenorocitului evenimentu provocatu de câtra nisce turburatori de meseria si de câtra adeveratii inimizii ai tiei lor.

Armat'a a sciutu, ca onorea natîunei este incredintata drapelului seu, si a aretatu ca ea este demna de tota solitudine si stim'a buniloru Români.

Traiesca preaiubitulu nostru Domnitoru!

Traiesca armat'a Româna!

N. Cretulescu. Florescu. Manu. D. Cariatia gdi.

— De mai multe dile circulau prin orasiu vuiete, ca turburatorii de meseria aveau a incerca o rescola: din nenorocire astadi la 10 ore acei omeni cari n'au nimicu de santu, nici onorea natîunei lor, nici liniscea paciniciloru cetatieni, au cutezatu a pune in lucrare planulu loru criminalu. Guvernulu si-a facutu datori'a; dupa trei ore de miscare resvratitiora, ordinulu a fostu restabilitu, multiamita concursului datu de câtra bunii cetatieni, multiamita spiritului energicu, ce a desvoltatu armat'a, in indeplinirea misiunei sele. S'au facutu la vre-o 150 arestari; procurorele respectivu este insarcinatu cu cuvenit'a urmarire.

Ministru din Intru, Generalu Florescu.

Marti, 3 Augustu 1865.

Insemnare

Despre summ'a baniloru adunati din bunavointi'a dela bine-simtitorii crestini gr. or. din dieces'a Caransebesiului pentru castigarea odoreloru episcopesci ale noului nostru Episcopu.

a) Din comun'a Fizesiu.

Alessandru Popoviciu, Parochu si Nemesnicu Prot. 40 f., Pavelu Botosiu Parochu 5 f., Iosifu Craciunescu Adm. 2 f., Ioanne Bolonegea notariu 10 f., Elen'a Bolonegea sotja 5 f., Sofi'a M. nascuta Vuja 10 f., Angeli'a Botosiu, Preotesa 2f., Martinu Tiapu docinte 4 f., Iosef'a Tiapu socia 1 f., Ann'a Pavloviciu ved. preotesa 2 f., Iacobu Goldman scriitoru 1 f., Avraamu Hertogiu 2 f., Stefanu Miocu negociat. 2 f., Trifoniu Miloea jude com. 5 f., Georgiu Macesiu economu 1 f., Ioann Stoeanu economu 1 f., Anastasi'a Durain ved. 5 f., Adamu Adamu econ. 1 f., Pelagi'a Stepanu veduva 1 f., Georgiu Miocu econ. 1 f., Petru Draganu juratu 1 f., Pavelu Gaitoviciu econ. 1 f., Ioann Clepanu juratu 1 f., Vichentia Macesiu juratu 1 f., Ioann Albu economu 1 f., Ioann Banc'a econ. 1 f., Iacobu Popeseu negot. 4 f., Florea soci'a lui 2 f., Michaiu Popescu 2 f., Silvi'a soci'a lui Popescu 2 f., Ioachim Ciolvea econ. 5 f., Iosifu Seidl propriet. in Fizesiu 5 f., Michaiu Blau negot. 3 f. —

Summ'a totala 130 f. v. a.

b) Dela locutorii crestini gr. res. din Ciclov'a montana:

Dela Sant'a Biserica gr. res. a Ciclovei montane 15 f., Alexie Nedici Parochu gr. res. a Ciclovei montane 4 f., Capelanulu Ioann Murgu gr. or. in Ciclov'a montana 2 f., Constantinu Popescu Invetiat. 1 f., Sofroniu Damianu Epitropu 2 f., Constantinu Isacu Epitropu 1 f., Ioann Craniceanu Epitropu 1 f. 10 xr., Ilia Craniceanu cantaretu 1 f., Ioann Motea cantaretu 1 f., Ioann Jumanc'a jude comunalu 1 f., Ioann Ioann juratu 50 xr., Nicolae Cretu 10 xr., George Cretu 10 xr., Ioann Panubu 10 xr., Simeonu Baleanu 10 xr., Cost'a Cocosiu 10 xr., Ioann Negrei 10 xr., Michaiu Ioann 10 xr., Michaiu Perianu 1 f., Georgie Munteanu 1 f., Ioann Miocu maistoru 20 xr., Alessandru Damianu 50 xr., Michaiu Velicanu 30 xr., Dragiciu Ungureanu 10 xr., Nicolae I. 10 xr., Nicolae Iianu 10 xr., George Prunesiu 10 xr., Iosifu Oraviceanu 10 xr., Alexie Filimonu 10 xr., Alexie Cristoi 10 xr.

*) Ceremu escusarea nobililoru contribuitori, deca din caus'a strinatatii numeloru si parte a nechiaritatii scrisoriloru s'aru face in coala erori. Red.)

Dumitru Filimonu 10 xr., Ioann Munteanu 10 xr., Ioann Isverniceanu 1 f., Ioann Budierinu 1 f., Constantinu Damianu 50 xr., Georgie Motea 40 xr., Nestoru Oraviceanu 30 xr., Ioann Sperlea 10 xr., Ioann Florea 10 xr., Dimitrie Bitea 10 xr., Ioann Moldovanu 10 xr., Dionisie Oraviceanu 20 xr., Nicolae Bradiceanu 20 xr., Ioann Isacu 10 xr., Georgie Damianu 15 xr., Michaiu Isacu 10 xr., Ioann Ratedianu 10 xr., Ioann Sperlea micu 10 xr., Mateiu Sperlea 10 xr., Michaiu Crainiceanu 10 xr., Vasilie Ungureanu 10 xr., Alexie Zari'a 20 xr., Nicolae Sperlea 10 xr., Vasilie Bitea 10 xr., Georgie Isacu 10 xr., s'au mai adausu dela S. Biserica a Ciclovei mari inca 45 xr. v. a.

Summ'a totala 40 f. v. a.

c) Dela Preoti Invetiatori si poporulu romanu din partea provinciala a Protopopiatului Caransebesiului:

1) Valiaboulu Preotulu Ilia Iacobescu 2 f., dela Comuna 4 f. 2) Rugiu Preotulu Martinu Gogosia 2 f. dela Comuna 13 f. 3) Ohabitia, Comun'a 6 f. 4) Dalinesciu: Domnulu Pamintescu Magarlie 10 f. Preotulu Petru Daescu cu Comun'a 10 f. 5) Apadi'a, Simeonu Lupsia 1 f., Invetiatoriulu cu Epitropulu 2 f., Comun'a 11 f. 6) Valiadenu Preotulu Ioann Med'a 3 f., Comun'a 7 f. 7) Brebulu, Preotulu Dimitrie Galanu 4 f., Comun'a 4 f. 8) Soceniu, Daniilu Stopone cu capelanulu s'au si cu Comun'a 40 f. 9) Ediarisiu, Preotulu Eremia si cu Comur'a 16 f. 10) Zorlentu-micu Preot. Dionisie Smai'a cu Invetiat. 4. Comun'a 4 f. 11) Ohaba-Mutnicu dela Preotulu Pavela Galiciu 2 f., Invetiatoriulu si Epitropulu locul. 3 f. 12) Maciov'a Invetiatoriulu si Epitropulu locul. 2, Comun'a 15 f. 13) Cavaranu, Biserica 10 f., Preotulu Teodoru Maniu si Invetiat. 2 f., Judele si unii din Comuna 3 f. 14) Jup'a Preotulu Lazaru Vasiiu 2 f., Judele si unii din Comuna 4 f., Domnulu Pamintescu Alecs. de Capra 3 f. Din Grani'ta Ohab'a bistr'a. Preotulu Stefanu Ianosiulu 3 f., unu locutoriu Iacobu Lasescu care e D. pod. 10 f. —

Summ'a 200 fl. v. a.

Nr. 31—2

Concursu.

Devenindu vacanta Statuine invetiatorésca din Comun'a gr. res. Cacov'a cu carea este impreunatu unu salariu anuale de 150 f. v. a. din allodiulu bisericescu, cuartiru naturale si lemne de focu, pentru ocuparea acelei'a se deschide prin acest'a Concursu pâna in 1. Septembrie a. c.

Competitorii au a-si indrepta cererile cu mân'a propria scrise si dupa lege timbrate la subscrisulu documentandu

1. ca suntu de religi'a gr. res.,
2. ca suntu Clerici seu pedagogi absoluti;
3. ca suntu Cantareti bisericesci buni;
4. ca suntu in privintia morale si politic'a nepatati si
5. deca suntu casatoriti, ca traiescu cu sociele lor in fric'a lui Ddieu.

Sabiiu 3. Augustu 1865.

I. H a n n i'a Prot. gr. res. alu
Tract. Sabiiului I. si Inspectoru
Scol. district.

Nr. 30—2

CONCURSU.

Spre ocuparea postului de invetiatoriu la scol'a romana gr. or. centrale din opidulu Offenbaia se deschide Concursu, pâna la 15 Septembrie a. c. Emolumente suntu 200 fl. v. a. 3 orgii lemne de focu, o gradina de semanatu 4 cupe de curuzu, cu cati-va pomisiori si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au de a-si asterie cererile sale prevediute cu documentele

- a) ca suntu romani de relegea gr. or.
- b) ca au absolvatu gimnasiulu inferioru, si cursulu pedagogicu in institutulu Archidiececanu, si sci de plinu cano-nicele bisericesci
- c) se produca testimoniu de moralitate buna, si carcteru nepetatu.

Cu aceste documente au de a se adresa subscrisului Inspectoru Tractuale pâna la terminulu supra scrisu, spr'a se substerne Supremului Inspectoratu de scole spre intaru.

Inspectoratulu scol'eloru districtuale din Protopopiatu Lupsiei.

Nicolau Fodoreanu,
Administr. Protop. gr. or. alu Lupsii.

Burs'a din Vienn'a 2/14 Augustu 1865.

Metalicele 5%	69	Actiile de creditu	1740
Imprumutulu nat. 5%	73 95	Argintulu	1070
Actiile de banca	783	Galbinulu	5

Corespondintia

Sperantia. Nu neamu potutu convinge — 3 B. deslucirile voru urma catu mai curendu va fi cu potintia. Pentru espedita facutu dispositiune. — C. Beiusiu. Multiamita. Pretiulu 75 xr.; res. sulu intardiutu din caus'a absintiei. — C. I. P., Cet. de B. Telegra. constâ pe 1/2 anu 4 f. binevoita adipune de 1 f. Ne bucuramu de c. tramise, si ne rogamu de cele promise. — P. P. Fagarasiu. Si I. Hatiegu. Editur'a ascepta cu nerabdare; amenarea face dauna. —